

Rusija zelo trd oreh tudi za nemško armado

STALIN PREVZEL KOMISARIJAT OBRAMBE
SOVJETSKIE UNIJE. — ZVEZA MED ANGLIJO
IN USSR. — POMEN SPREMEMBE VLADE NA
JAPONSKEM. — HITLER ŠE UPNA ZMAGO

Vojna med Nemčijo in Sovjetsko Unijo gre v peti teden. Hitler jo je pričel 2. junija. Na podlagi njegove propagande je bilo sklepati, da je računal na zmago že v prvih treh tednih.

Močan odpor

Toda po prvem presenečenju je sovjetska armada kmalu opomogla in pokazala Nemcem takole odporne sile, da so bili pa oni presečeni.

Vendar pa je treba priznati, da vzlje temu le nemška armada beleži uspehe tudi v tem slučaju. Rusija je že v prvih par tednih izgubila do malega vse,

kar si je bila pridobila teritorijev po paktu s Hitlerjem avgusta 1939, in nemške armade so že na ozemljih, ki so bila posest sovjетov še pred paktom. Nemci se s tem dejstvom lahko ponašajo, toda ne pa z izgubami, ki so jih utrprali. Te so ubitih in ranjenih večje v štirih tednih invazije, kakor pa so bile vse nemške izgube na vseh drugih bojiščih v Evropi in Afriki od pričetka vojne septembra 1939 pa do sedaj.

Ogromna fronta

Naravno, da so tudi sovjetske izgube ogromne. Treba pomisliti, da je to med dvema deželama ena najdaljših bojnih front, kar jih pozna zgodovina. Segar na Baltiškega do Crnega morja, in je dolga okrog dva tisoč milj — torej je razdalja tolikšna, kakor med New Yorkom in Denverjem.

Na tej liniji si stojita nasprotniki, ki štejeta milijone mož. In ker to niso več armade kakor nekoč, namreč samo ljudje in konji ter topovi — si je treba poleg milijonov mož predstaviti tudi na tisoče oklopnih avtomobilov, letal in druge strojne opreme, s katerim opeira moderna armada.

Neurensičene izjave

Ta ogromni kolos nasprotujejoči si sil je v silovitem spoprijemu brez odmora od 22. junija. Sovjetska vlada trdi, da so Nemci izgubili v nji nad milijon mož (ubitih in ranjenih).

Ker nobena armada točno ne ve niti svojih izgub — vzame namreč čas, predno se take podatke zbere — so številke sovjetske vlade lahko pretirane, ali pa morda celo prenizke. Nemška vlada naobratno trdi, da se izgube nacijske armade razmeroma majhne, dočim so izgube sovjetske armade ogromne. Nemški novinski biro pravi, da je v nemškem jetništvu že blizu milijon sovjetskih vojakov, ubitih in ranjenih pa je stotisoč.

Dasi je bojna sreča nacijem tudi na tem bojišču milejša kakor nasprotniku, se Hitlerjeva prerokovanja o naglem okupiranju Kijeva, Leningrada in Moskve niso uresničila.

Cudenje v Rusiji

Hitler je to "počasnost" upravil na razne načine, a ob enem Nemci tolaži, da njegova armada napreduje po "dočlenjenem načrtu in taktu."

Bolj začudeno pa je vsled neurensičenih obetanj ljudstvu v Rusiji. Ni ga bilo govornika od postanka rdeče armade sem, ki ne bi zatrjeval, da kadar se bo borila, bo to na sovražnem, ne na svojem ozemlju. A se tepe ves čas samo na svojem in

sovražna armada ga ji jemlje več in več.

Komisariat za obrambo je prevzel minuli teden premier Josef Stalin. Prej ga je imel maršal Simeon Timošenko.

Napačno je sklepati, kako se bo končala ta vojna, a za Nemce je zaključeno, da z njihovo zmago. Nemški propagandni biro ljudem pripoveduje, da je namen nemške armade zdobjiti odporno silo sovjetske armade, in ko bo strta in razpodena na vse kraje, bo pot v Moskvo prosta in boljševiške Rusije bo s tem konec.

Vloga Japonske

Ena izmed najvažnejših povarov v borbi med Nemčijo in Rusijo je spremembva vlade na Japanskem. Minister vnanjih zadev Matsuoka, ki je pred nekaj meseci sklenil v Moskvi paket prijateljstva z Rusijo, je zaenao s premierjem in drugimi ministri vred odstopil in vladu v Tokiu so za njimi prevzeli drugi politiki.

Nemčija Japonsko sili, da naj udari v Vladivostok in Sibirijo takoj. Japonska rajše čaka, a vendar je bila prejšnja vlada z raznimi obljudbami in pogodbami takoli kompromitirana, da je rajše "padla" in s tem dala novemu kabinetu prsto pot, bodisi, da se odloči za napad na Rusijo, ali za vztrajanje pri mirovni pogodbi. Ali pa, da si lahko začrta pot, po kateri se Japonska udari z Zemljinimi državami in Anglijo, če si bo nova vlada v svesti, da je zmaga takorekoč zajamčena, neglede s kolikimi deželami se zaplete v borbo.

Rusija in Anglija v zvezi

Za japonsko vlado urgiranja iz Berlina niso enostavna. Ze s Kitajsko ima takoli boja, da ji izčrpava moči in sredstva. Pred štirimi leti jo je napadla, a premagati je še ni mogla. Mar bo imela v slučaju, da napade Sibirijo, več sreče kakor na Kitajskem? Najbrže še manj.

Vrh tega sta Rusija in Anglija sklenili pogodbo, v kateri si v vojni proti Nemčiji zagotavljata vzajemno pomagati.

Treba je ob enem državniku v Tokiu vedno imeti v uvidu tudi Zed. države, ki niso v tej vojni prav nič neutralne. Ako Japonska napade Rusijo, se bo znašla v vojni tudi z Veliko Britanijo in mogočno Ameriško Unijo.

Ako s Proletarcem soglašate, izrecete mu priznanje s pridobitvijo novega naročnika.

Dvoje mnenj o industrialnih konfliktih

Spodaj na tej strani je članek o ponehanju stavki. Sidney Hillman pravi, da je to zasluga vladnega posredovalnega odbora, da je sedanja vojna že razozena — da je zmaga osišča gočova stvar. In ako se sedaj že Zed. države umeščajo vanjo, bo to "blazno dejanje", ker bo s tem le povzročilo borbo med evropskim in severoameriškim kontinentom, ne da bi mogla zmagati v nji. Po njegovem mnenju bo Severna Amerika (Zed. države in Kanada) izgubila, ker je odvisna od pomorskega prometa, katerega ji bo Evropa uničila, oziroma ga ji onemočila, čim bi se Zed. države zapletile v vojno.

"Cemu treba v tako blazno dejanje", je govoril Franco v radio, "ko je vendar jasno, da Zed. države ne bodo nadvladale Evropel" S tem je kajpada misil tudi Anglijo, ki je po njegovem mnenju v vojni le še na željo in pa s podporo Zed. držav.

Gledo Rusije je ugotovil, da je usoda njenega komunista zapečetana in nemška zmaga neizpodbitna. Od Franca se kakšne drugačne izjave sploh ne bi moglo pričakovati.

Posebno je general Franco v tem apelu skušal pridobiti vlasti latinske Amerike na svojo stran. Namigaval jim je, da će bodo sledile vrnjani politiki Zed. držav, jih čaka le uničenje. Pohvalil je Argentino in vse druge latinske dežele na ameriškem kontinentu, ki so Spaniji oskrbeli dva milijona ton žita, ne da bi ga jih bilo treba plačati, docim hočejo Zed. države, a ne denar, pa za vsako stvar vsaj diplomatske privilegije. Franco je bil ne le držen, nego napram ameriški vlasti tudi izzivalen, kar pomeni, da je Španija bodisi desperatna, ali pa da njen poglavarski meravec odkrito posegi v vojno na strani osišča. Franco je Hitlerju v njegovih vojnih in Sovjetsko Unijo že poslal "pomoč". Menda nekaj vagonov vojakov v parade in propagandistične namene.

Associated Press je dne 18. julija poročala, da je iz krateškega gradu pri Zagrebu pogebnilo "osemnajst jetnikov, ki so bili tam zaprti vsled prevratnih aktivnosti." Bili so med njimi Zidje, "komunisti" in pa uporniški Srbi. Osem je bilo na begu ustreljenih. Ze pred tem je ista časniška agencija poročala o desetih drugih eksekucijah v Zagrebu. Jasno je torej tudi Hrvatom, da njihova "neodvisna" Hrvatska ni v nobenem oziru idealna dežela nego čisto navadna jetnišnica, oziroma še slabša, kot pa "navadna jetnišnica".

Associated Press je dne 18. julija poročala, da je iz krateškega gradu pri Zagrebu pogebnilo "osemnajst jetnikov, ki so bili tam zaprti vsled prevratnih aktivnosti." Bili so med njimi Zidje, "komunisti" in pa uporniški Srbi. Osem je bilo na begu ustreljenih. Ze pred tem je ista časniška agencija poročala o desetih drugih eksekucijah v Zagrebu. Jasno je torej tudi Hrvatom, da njihova "neodvisna" Hrvatska ni v nobenem oziru idealna dežela nego čisto navadna jetnišnica, oziroma še slabša, kot pa "navadna jetnišnica".

Predsednik Roosevelt je načelnik vrhovnega štaba ameriške armade general George C. Marshall sta priporočila kongresu, da naj obvezno službovanje v armadi podaljša. Sedaj je zakon določa, da so vojaki prosti svoje službe po enem letu. Njun predlog določa, da se jim jo naj podaljša za nedolženo dobo. Kar pomeni, da se jim lahko obdrži v armadi dokler se bo zdelo vrovnemu potreblju potreben. Naravno, da je proti predlogu takoj nastala močna opozicija, bodisi med vojaki kot med drugimi ljudmi.

General Franco zna točiti solze tudi za delavstvo. V govoru 18. julija, ob praznovanju pette obletnice pričetka civilne vojne v Španiji, je napadal krvosede, radi katerih živi v popolnju nad osem sto milijonov ljudi, ker jim odjedajo življenske vire vleimperiji. V njih se mogotci ponašajo, da zaslužijo delavce od 8 do 12 funtorjev (od 16 do 48 dolarjev) na teden, je rekel Franco, a ne pomislijo pa, koliko si morajo vsled tega pritrskati.

General Franco zna točiti solze tudi za delavstvo. V govoru 18. julija, ob praznovanju pette obletnice pričetka civilne vojne v Španiji, je napadal krvosede, radi katerih živi v popolnju nad osem sto milijonov ljudi, ker jim odjedajo življenske vire vleimperiji. V njih se mogotci ponašajo, da zaslužijo delavce od 8 do 12 funtorjev (od 16 do 48 dolarjev) na teden, je rekel Franco, a ne pomislijo pa, koliko si morajo vsled tega pritrskati.

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Tajniki klubov JSZ potrebujejo sodelovanje!

Lovrenc Kavčič iz Sygana, Pa., poroča tajništvu o težkočah, ki jih ima kot tajnik kluba št. 13 JSZ.

Tajniki klubov JSZ potrebujejo sodelovanje in razumevanje posebno v teh resnih časih. Na sodruge, sodružice in druge somišljenike apeliramo, naj jim pomagajo pri njihovem delu, da ohramimo, kar smo s trudem zgradili. — Tajništvo JSZ.

Tajniki klubov JSZ potrebujejo sodelovanje in razumevanje posebno v teh resnih časih. Na sodruge, sodružice in druge somišljenike apeliramo, naj jim pomagajo pri njihovem delu, da ohramimo, kar smo s trudem zgradili. — Tajništvo JSZ.

Tajniki klubov JSZ potrebujejo sodelovanje in razumevanje posebno v teh resnih časih. Na sodruge, sodružice in druge somišljenike apeliramo, naj jim pomagajo pri njihovem delu, da ohramimo, kar smo s trudem zgradili. — Tajništvo JSZ.

Tajniki klubov JSZ potrebujejo sodelovanje in razumevanje posebno v teh resnih časih. Na sodruge, sodružice in druge somišljenike apeliramo, naj jim pomagajo pri njihovem delu, da ohramimo, kar smo s trudem zgradili. — Tajništvo JSZ.

Tajniki klubov JSZ potrebujejo sodelovanje in razumevanje posebno v teh resnih časih. Na sodruge, sodružice in druge somišljenike apeliramo, naj jim pomagajo pri njihovem delu, da ohramimo, kar smo s trudem zgradili. — Tajništvo JSZ.

Tajniki klubov JSZ potrebujejo sodelovanje in razumevanje posebno v teh resnih časih. Na sodruge, sodružice in druge somišljenike apeliramo, naj jim pomagajo pri njihovem delu, da ohramimo, kar smo s trudem zgradili. — Tajništvo JSZ.

Tajniki klubov JSZ potrebujejo sodelovanje in razumevanje posebno v teh resnih časih. Na sodruge, sodružice in druge somišljenike apeliramo, naj jim pomagajo pri njihovem delu, da ohramimo, kar smo s trudem zgradili. — Tajništvo JSZ.

Tajniki klubov JSZ potrebujejo sodelovanje in razumevanje posebno v teh resnih časih. Na sodruge, sodružice in druge somišljenike apeliramo, naj jim pomagajo pri njihovem delu, da ohramimo, kar smo s trudem zgradili. — Tajništvo JSZ.

Tajniki klubov JSZ potrebujejo sodelovanje in razumevanje posebno v teh resnih časih. Na sodruge, sodružice in druge somišljenike apeliramo, naj jim pomagajo pri njihovem delu, da ohramimo, kar smo s trudem zgradili. — Tajništvo JSZ.

Tajniki klubov JSZ potrebujejo sodelovanje in razumevanje posebno v teh resnih časih. Na sodruge, sodružice in druge somišljenike apeliramo, naj jim pomagajo pri njihovem delu, da ohramimo, kar smo s trudem zgradili. — Tajništvo JSZ.

Tajniki klubov JSZ potrebujejo sodelovanje in razumevanje posebno v teh resnih časih. Na sodruge, sodružice in druge somišljenike apeliramo, naj jim pomagajo pri njihovem delu, da ohramimo, kar smo s trudem zgradili. — Tajništvo JSZ.

Tajniki klubov JSZ potrebujejo sodelovanje in razumevanje posebno v teh resnih časih. Na sodruge, sodružice in druge somišljenike apeliramo, naj jim pomagajo pri njihovem delu, da ohramimo, kar smo s trudem zgradili. — Tajništvo JSZ.

Tajniki klubov JSZ potrebujejo sodelovanje in razumevanje posebno v teh resnih časih. Na sodruge, sodružice in druge somišljenike apeliramo, naj jim pomagajo pri njihovem delu, da ohramimo, kar smo s trudem zgradili. — Tajništvo JSZ.

Tajniki klubov JSZ potrebujejo sodelovanje in razumevanje posebno v teh resnih časih. Na sodruge, sodružice in druge somišljenike apeliramo, naj jim pomagajo pri njihovem delu, da ohramimo, kar smo s trudem zgradili. — Tajništvo JSZ.

Tajniki klubov JSZ potrebujejo sodelovanje in razumevanje posebno v teh resnih časih. Na sodruge, sodružice in druge somišljenike apeliramo, naj jim pomagajo pri njihovem delu, da ohramimo, kar smo s trudem zgradili. — Tajništvo JSZ.

Tajniki klubov JSZ potrebujejo sodelovanje in razumevanje posebno v teh resnih časih. Na sodruge, sodružice in druge somišljenike apeliramo, naj jim pomagajo pri njihovem delu, da ohramimo, kar smo s trudem zgradili. — Tajništvo JSZ.

Tajniki klubov JSZ potrebujejo sodelovanje in razumevanje posebno v teh resnih časih. Na sodruge, sodružice in druge somišljenike apeliramo, naj jim pomagajo pri njihovem delu, da ohramimo, kar smo s trudem zgradili. — Tajništvo JSZ.

Tajniki klubov JSZ potrebujejo sodelovanje in razumevanje posebno v teh resnih časih. Na sodruge, sodružice in druge somišljenike apeliramo, naj jim pomagajo pri njihovem delu, da ohramimo, kar smo s trudem zgradili. — Tajništvo JSZ.

Tajniki klubov JSZ potrebujejo sodelovanje in razumevanje posebno v teh resnih časih. Na sodruge, sodružice in druge somišljenike apeliramo, naj jim pomagajo pri njihovem delu, da ohramimo, kar smo s trudem zgradili. — Tajništvo JSZ.

Tajniki klubov JSZ potrebujejo sodelovanje in razumevanje posebno v teh resnih časih

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Indija Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00;

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor.....Frank Zaitz
Business Manager.....Charles Pogorelec
Asst. Editor and Asst. Business Manager.....Joseph Drasler

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864

Čemu se države bore?

Dnevnik Standard-Times v Bedfordu, Mass., je priobčil v ameriškem časopisu celo stran velik oglas s klicem, da naj Zed. države stopijo docela v vojno, namesto da so v nji le na polovico, v drugi polovici pa dremljejo.

Omenjeni oglas je značilen zato, ker se ni odel v fraze.

Pravi, da je za popolno udeležbo te dežele v vojno ne za obrambo Rusije in komunizma, ne za Anglijo, in ne zaradi demokracije.

"K vrugu s takimi gesli in frazami, ki sejejo zmedo med ljudstvom," poudarja omenjeni oglas. "Niti kapije krvi ni vredno prelititi zanje."

Torej čemu naj gremo v vojno?

Pa nam pojasni: Samo za interese te dežele in za prav nič drugega.

To je nam dalo priložnost reči nekaj stavkov k predmetu, čemu pravzaprav je sedanja vojna, oziroma vojne, kajti vrše se v treh kontinentih.

Adolf Hitler pravi, da se bori proti plutokraciji (kapitalizmu) in za nov red, zapopaden v nemškem narodnem socialistiku.

V resnicu je šinil v vojno edino iz imperialističnih nagibov. On si je zasnoval vso Evropo za nemški življenjski prostor in njegov pohlep škili po gospodstvu tudi nad ostalim svetom.

Anglija je v vojni vsled nerodnosti pokojnega Chamberlaina, ki je prepustil Hitlerju Čehoslovaško. Ko je zmoto spoznal, in je Hitler zahteval tudi Poljsko na enak način, je Chamberlain slednji obljudil, da jo bo branil. Isto je storila Francija. Obe, namreč Anglia in Francija, sta se nadejali, da vojne splohe bo, ker je tudi Rusija v zvezi z njima, pa si Hitler Poljske ne bo upal napasti, ker ve, da jo bodo branile kar tri velesile.

To vero v ohranitev miru je Chamberlainu prekrizal Stalin s sklenitvijo sporazuma s Hitlerjem.

Anglija in Francija sta se znašli v vojni, kakor se znajdejo v vodi ribiči, ko se jim prevrne čoln.

Francija sploh ni vedela čemu se bori in je padla v svoji mlačnosti kot razpadne stara šupa v viharju.

Anglija je pripovedovala, da se bori za Poljsko, a ko je bila Poljska poražena in okupirana, je Hitler vlad v Londonu vprašal, čemu se sploh še vojevati za stvar, ki je ni več?

Anglija je ostala v vojni, ne zaradi Poljske, nego radi sebe.

Njen temeljni cilj in teži borbi je poraz Hitlerjeve Nemčije, toda ne radi Poljske, nego v svojo korist, kar je kajpada v korist vseh, ki imajo enak namen.

Ko je nemška armada udrla v Belgijo, je naletela na odpor. Enako na Nizozemskem in Norvežkem. Toda vsaka se je uprla edino v svojem interesu, neglede na druge. Še manj pa zaradi kakih gesel.

Italija je pristopila v to vojno šele, ko je bila Francija že onesveščena. Svojo zavratnost je skušala opraviti z gesli. A bilo je jasno, da se gre Italiji, oziroma njeni vlasti, le za teritorije, za nadvlado v sredozemlju in za Afriko.

Bilo je smešno, ko so nekateri propagandisti v Ameriki trdili, da se bori Grčija za demokracijo. Grška vlada jo je zatrila kolikor največ je mogla. Borila pa se je, ker je bila napadena, branila je svojo kožo.

Vlada njegovega veličanstva kralja Petra II. tudi skuša naglašati gesla. Toda tako kot je ni še jamstvo za demokracijo.

Razen angleške vlade, in pa češke, poljske in norveške, so vse druge, kar jih je na strani Anglike, v vojni za povrnitev starih razmer. Tudi v angleški vladi so mnogi, ki ne žele ničesar bolj kot obnovitev Versaillesa in obvarovanje starega kapitalističnega reda.

Sovjetska Unija, ki je izmed vseh držav na svetu najbolj manipulirala z gesli za demokracijo, za osvoboditev proletariata itd., je ob ugodnem momentu tudi vzlikala, kakor Standard-Times v Bedfordu — "k vrugu z gesli", in sklenila pak s človekom, s katerim je bila smrtno sprta. Moskva je dobro vedela, da je bil njen čin pomoč največjemu sovražniku demokracije in svobodi narodov, toda na podlagi pravila, da vsakdo gleda le zase, se je ponosa, da ji je prinesel sporazum z Nemčijo ogromne koristi in predvsem — mir!

Iz te iluzije se je prebudila 22. junija to leto. Da li je bil tisti njen pakt avgusta leta 1939 pameten ali ne, o tem sedaj sploh ne utegne premisljevati.

Predsednik Roosevelt je med vodilnimi svetovnimi državnikami poleg članov delavske stranke v angleški vladi bržkone edini, ki imata novi svet idealistični program.

Tudi Churchill pravi, da ga ima, a objavljal ga še ni.

Standard-Times je v pravem, ko trdi, da se vsaka dežela bori le zase in da so gesla, s katerimi operirajo med ljudstvom, večinoma le pesek v oči.

Urgira, da naj gredo Zed. države v vojno, in naj pri tem vlada po pravici pove, da ne gre za demokracijo ali kake sva-

Mogočna trdnjavsko črta sedaj njive in travniki

Maginotova trdnjavsko črta je bila smatran za najpopolnejše utrdbe na svetu. Francoski so se nanjo toliko zanimali, da so zanimali vso drugo obrambo. Nemci so trdnjavsko naprave večinoma podali, odpeljali topove in vse druge kosine, v rajh in kraj pa spreminjajo v njive in travnike. Na gornji sliki so nemški vojaki pri košnji.

Letos jim poljska dela opravljajo Francosi.

Razvoj Japonske in njenega imperializma

V mikadowem cesarstvu se je v tednu z dne 14. julija to leto dogodila nova spremembra vlade. Prejšnji kabinet je vsled mednarodne situacije, največ vsled vojne med Nemčijo in Rusijo, odstopil, da nova vlada ne bo vezana na pogodbe, ki jih je sklenil. Ena izmed njih je nenapadljiva pogodba med Rusijo in Japonsko, ki je bila sklenjena aprila in maja to leto. V novi vladi so trije admiralji in štirje generali. V nji je tudi glavni voditelj japonskega fašizma baron Kiichiro. Prejšnjega ministra vranjih zadev Matsuoka je nasledil upokojeni podadmiral Teijiro Toyoeda. Premier je princ Fumimaro Konoe. Temeljni program Japonske je "nov red in Aziji", namreč japonska dominacija je ne le nad Kitajsko nego nad vsem azijskim kontinentom. V razumovanje te dežele, ki je postala ena izmed treh največjih svetovnih velesil, objavljamo sledeči članek.)

Japonska je povzročila v sedanji svetovni vojni posebno Veliki Britaniji nemalo skrbi in težav. Kakor v Evropi Hitler, tako si v Aziji Japonska lasti "zgodovinsko poslanstvo" zgradi "nov red". Angleški vpliv je v veliki meri že izrinil iz Kitajske.

V vojni s Kitajsko je Japonska že peto leto. Ni je napovedala, nego udarila vanjo po Hitlerjevi in Mussolinijevi medodi.

Sedanji preobrat na Japonskem, ki stremi za notranjimi reformami in neguje agresivni, militantni imperializem, ima nekaj početka leta 1936. Februarja omenjenega leta se je namreč del vojske uprl in ubil nekaterje najuglednejše predstavnike političnega življenja. Skupina vojakov prve divizije, ki je bila namenjena v Mandžurijo, je pod vodstvom mladih fanatičnih oficirjev napadla hoso ministrskega predsednika. Okade, ki se je rešil samo po čudežnem naključju. Nato so poiskali in ubili finančnega ministra Takahasija, pravosodnega ministra admirala Saita, maršala dvora Suzukija, bivšega pravosodnega ministra Makina in Vatanabu, nadzornika vojaškega pouka. Ista usoda je bila namenjena še nekaterim na jodilčnem politikom, vendar jih zarotniki niso našli doma, oziroma so pravočasno zbežali. Rešil se je med drugim tudi prine Šajoni, najvplivnejši cesarjev svetovalec. Ze skoraj pol stoletja ni bilo političnega položaja, kjer bi njegov nasvet ne bil merodajan. Nekaj dni je bil svet v negotovosti, kajti visti, ki so prihajale skozi cenzuro, so bile redke in nejasne. Znano je bilo samo, da je akcija oficirjev izraz močnega gibanja v vojski in v narodu, ki hoče obsežne spremembe v socialni in politični ureditvi Ja-

panske. To gibanje se je obrnilo proti kapitalizmu, parlamentarizmu in korupciji v javnem življenju. Zarotniki so takoj izjavili, da revolucija ni naperjena proti cesarju, katerega izjemni položaj v japonskem narodnem življenju mora ostati nedotaknjen. Odstraniti po hoči pokret nekaterih svetovalcev, ki s svojimi intrigami preprečujejo, da prevzmešen cesar ne more izvršiti "idealne" revolucije od zgoraj in rešiti pereče socialne in politične probleme. Tako idealno revolucijo brez prelivanja krvi je vršil znameniti cesar Mucuhito, ko je takoreč preko noči preobrazil l. 1867. Japonsko iz starinskih fevdalnih v moderno narodno državo. V dobi splošne negotovosti in v mednarodnih odnosih je razumljivo, da se je svet zanimal zlasti za zunanjí politični program oficirskih zarotnikov. Ta je bil jasneši, kakor notranje politični. Zarotniki so se zavzemali za agresivni imperializem, ki naj ustvari veličino Japonske, če treba, tudi za ceno velike in nevarne vojne. Nekaj dni je bilo nejasno, ali so zarotniki uspeli. Končno se je ohromeli vladni aparati zganil, upor je bil potlačen s četami iz pokrajine in z mornarskimi oddelki, ki so se v naglici izkrcali.

Značilno je, da vulkanski izbruh nezadovoljstva v armadi

bil za dobre poznavalce Japonske, da je odgovarjal prilikam.

Znani francoski publicist Maurice Lachin, ki je obiskal leta 1934 Japonsko, piše v svoji knjigi "Japonska danes in jutri" slednje:

"Na japonskem je najbolj verjetna "idealna" revolucija, to je revolucija pod varstvom in s privoljenjem cesarja. Vojска bo v tej revoluciji igrala odločilno vlogo. Kedaj bo revolucija izbruhnila, je negotovo,

bodatne, nego za poraz velesile, ki je postala nevarna tudi deželi.

Listu gre priznanje za njegovo iskrenost. Ampak nazor, ki ga zastopa, je napačen.

Ako ne bo nikogar, ki bi ne samo poudarjal, nego tudi vredoval v gesla pravčnosti, svobode in vzajemnosti, bo svet ostal tudi po tej vojni tak kakor po prejšnji. Mir bo le premirje in pripravljanje za tretjo svetovno vojno.

Angleška delavska stranka ima skupno s predsednikom Rooseveltom sijajno priložnost zasnovati mirovni program, ki ne bo pomenil samo fraze — ljudstvu pesek v oči, nego resničen nov red. Razbičani socialisti, ki jih je milijone v Evropi, in drugi svobodoljubni ljudje po svetu bodo tak program pozdravili, ga podprtli in pomagali uresničiti.

samopremagovanju in požrtvovanosti se je uveljavil tudi v novi japonski vojski.

Preobrazba Japonske v moderno državo se je izvršila v dobi imperializma po l. 1870., ko so velesile tekmovale, da ugrabijo še poslednje nerazdeljene dele sveta. Kitajska, ki ni imela moči, da posnema Japonsko, je postala plen imperialističnih sil. Tudi Japonska se je podala na pot imperializma. V kitajsko-japonski vojni l. 1894-95 se je prvič razdelila moč japonske države. Vendar plen je bil precej skromen vsled pritiska evropskih velesil. Rusija, ki se je utrdila v Mandžuriji, je začela ogrožati tudi Korejo, ki tudi naravnost most Japonske na azijsko celino. Rusko-japonska vojna l. 1904-5 je končala z zmago Japonske, ki se je s tem uvrstila med velesile. Mir v Portsmouthu je priznal nadvlast Japonske v Koreji. Japonska se je povečala s polovico Sahalina in s polotokom Liantungum. Mandžurija se je razdelila v japonsko in rusko interesno sfero. Prva svetovna vojna je dala možnost za nadaljnje uspehe. Japonska je odvezla Nemčiji Kiančan in tihomorske otroke. Vrhutega je izrabila l. 1915. odsotnost velesil na ta način, da je prisilila Kitajsko na dalekosežne gospodarske in politične koncesije. Vendar po svetovni vojni so dosegle Združene države Amerike, ki so bile takrat na višku gospodarske in vojaške moči, da se je pogodbila razveljavila. Japonska je potrežljivo čakala na ugodnejšo priliko. Ta se je ponudila, ko je izbruhnila svetovna gospodarska kriza. To je bila ta na višku, so septembra l. 1931. japonske čete začele prodrijeti v Mandžurijo in jo osvojile brez večjega odpora. Novo-ustanovljeno mandžursko cesarstvo se je povečalo s pridobitvijo notranje Mongolije in severokitajskih pokrajin.

Apetit japonskega imperializma s tem še ni bil utesen. Prodral se je dalje in severno in nato še v južno Kitajsko. Sedanjo vojno je izrabil z vpadom v francosko Indokino in z pridobivanjem koncev v nizozemski Vzhodni Indiji. Težave dela Japonski le Kitajska, ki vztraja v vojni z japonskimi agresorji že nad stiri leta.

Edina država, pred katero ima Japonska respekt, je Ameriška Unija. A vzhodni temu je japonska javnost uverjena, da pride med Zed. državami in Japonsko kmalu do vojnega spopada, gospodarski in politični. Katalo se se imenito razstane, a ena se je pričela pred nekaj dnevi. Drevesa ob pločnikih v redu.

8 Sovjetsko Unijo je Japonska letos sklenila prijateljstvo, ki pa je vredno toliko kaker Hitlerjevo.

(Dalje prihodnjič.)

O pokojnem Franku Gerstelu

Vandling, Pa. — V dolžnosti si štejem javnosti sporočiti, da je dne 29. junija premiril tu dobro poznani Frank Gerstel. Podlegel je posledicam operacije na golši. Dom je bil iz St. Lovrenca ob Temenici, od koder je prišel sem pred 38. leti. Zivel je tri leta nakar se je vrnil v Evropo, kjer se ga hitro utaknil v "cesarski suknic". Po dokončani vojaški službi je prišel nazaj v ta kraj in zivel tu do svoje smrti.

Prva leta je delal pri Hudson Coal Co., po zadnjem prohibiciji pa je prenovil svoj dom v malo pivnico (beer garden) in se z malimi njenimi dohodki preživil on, soprogata troj. Klemente iz Medvedjeka), ena hči in dva sinova.

Pokojni Frank je bil med tukajnimi rojaki zelo priljubljen. Nikoli ni pokazal nejavnosti in vsakemu je smehtajoče in v zadovoljstvo odgovarjal.

Tudi on je imel slabe in težke čase, a jih je prenašal brez tarnatione, kot to znajo samo gumni trpinji.

Pokojni Frank je bil svoječasno član tukajnega socialističnega klubja št. 10 JSZ in vendar naklonjen delavskemu gibanju. Proletarec je imel v njemu zvestega naročnika. Ako si ga vprašal, da kupi Družokader, ali Majski glas, ni tega nikdar odklonil. Svoje prostore je nam dal skozi več let na razpolaganje za z

IGNAZIO SILONE:

FONTAMARA

ROMAN IZ FAŠISTOVSKE ITALIJE

Z avtorjevem dovoljenjem prevedel TALPA

(Nadaljevanje.)

Skušal sem mu dopovedati, da nismo norci. Skušal sem mu dopovedati, da nas vse njegovo govorjenje ne more prepričati, da bi ne šlo za nove davke.

"Razumeli smo," sem odgovoril. "Le predobro smo razumeli. Toda plačali, plačali ne bomo. Imamo že davek na hišo, na vinograd, na osla, na psa, na pašnik, na prasiča, na voz, na vino... To zadoča. Kaj pa še hočete obdavčiti?"

Pogledal me je, kakor bi govoril kitajski. "Govorimo in se razumemo," je rekel pobit. "Govorimo isti jezik in ga vendar ne govorimo."

To je bilo res. Meščan in kafone se ne moreta razumeti. Inče je govoril, je govoril kot meščan in ni mogel prenehati biti meščan, govoril je samo kot meščan. Toda mi smo bili kafoni, razumeli smo vse kot kafoni, to se pravi na naš način. Ti sočkrat sem preizkusil to v svojem življenju: meščan in kafone sta dva povsem različna svetova. V mladosti sem bil v Argentiniji, v Pampasu, tam sem govoril s kafoni vseh plemen, od španskih do indijanskih, in razumeli smo se, kakor bili v Fontamari. Vsako nedeljo pa sem se pogovarjal z nekim meščanom, ki ga je k nam poslal konzulat, z njim pa se nisem mogel nikoli razumeti; često so razumela vprav nasprotno.

Zato nisem bil prav začuden, ko je začel meščan znova dopovedati, da sploh ni govoril o davkih, da nima nikakega opravka z davki, da je prispeval v Fontamaro iz popolnoma drugega vzroka in da sploh ni treba nič plačati.

Ker se je medtem spoznilo in zmračilo, je prišel vžigalico. Potem je vsakemu pokazal pole. Bile so res bele. Niso bile davčne pole. Bile so bele. Samo zgoraj je bilo nekaj napisane. Meščan je vžgal sedaj dve vžigalici in nam pokazal, kaj je bilo tam zapisano:

"Podpisani potrjujejo, da so prostovoljno in v navdušenjem dali podpis miličniku stotniku kavalieru Pelinu, potem ko so gornje vzel na znanje."

Rekel je, da je kavaliere Pelino on.

Podpisane pole da bodo šle na vladu.

Da je dobil te pole od svojih predstojnikov. Podobne pole da so drugi njegovi tovarši odnesli v druge vasi. Torej ni nič posebnega ne za Fontamaro ne proti njej, nego za vse vasi. Rekel je, da gre za neko vlogo na vladu. Za vlogo pa je treba

množig podpisov. Vloge same pa ni prinesel. Kavaliere Pelino je ni poznal. Dal nam je častno besedo, da je res ne pozna. Njegova dolžnost je samo, da zbira podpise, dolžnost kafonov pa: da jih dado.

"Ste razumeli," in zraven je še pristavljal: "Čas, ko se ni nihče brigal za kafone in ko so jih vsi zaničevali, je minul! Sedaj imamo novo oblast, ki zelo spoštuje kafone in hoče slišati tudi njihovo mnenje..."

"Zato pa podpišite! Izkažite se hvaležne časti, ki jo vam izkazuje oblast, ko pošilja k vam svojega uradnika, da zaslisi vaše mnenje..."

Bili smo še nezaupljivi. Toda Generale Baldissera, ki je poslušal poslednjo razlagajo in se medtem približal, je rekel — kakor so pač čevljariji — kar nenadoma:

"Če mi spoštovani gospod zatočiti, da ni treba nič plačati, pa bom kot prvi podpisal..."

In podpisal je prvi. Nato jaz. Nato Pontius Pilatus, ki je stal podleg mene. Nato Michele Zompa. Nato Marietta.

In ostali? Kako bi jih mogle vprašati? Ob tej uri ni bilo mogoče, iti od hiše do hiše.

Kavaliere Pelino pa je našel: narekovali bi mu najimena vseh fontamarskih kafonov, on jih bo pa vpisoval. In napravili smo tako.

Le pri enem edinem slučaju je nastalo prerekanje, namreč pri Berardo Violi. Skušali smo kavaliere Pelinu dopovedati, da bi Berardo nikakor ne hotel podpisati. Toda tudi njegov

vo ime je vpisal.

Zato je bila pola je bila popisana z imeni in meščan je potrjal že trideset do štirideset vžigalic, ko ga je nekaj zboldilo v oči. Zapazi je nekaj na mizi, kar se mu je gnušilo. Na mizi ni bilo ničesar. Vžgal je novo vžigalico in tisto reč natanceno preiskoval. Sklonil se je tako globoko, da se je skoraj z nosom zadel ob njo. Potem je s prstom pokazal na neko pikno v kozjim glasom zameketal:

"Kaj... Kako... Ali je bil res kriz na hrbitu? In ti si jo vrbla proč? Si zavrgla papeževu uš? Si zavrgla uš sporazuma? Nesrečnica, prekleta, zavržne!..."

Nihče se ni spoznal. Torej je pricel Michele pripovedovati:

"Gre za sanje, ki sem jih imel preteklo zimo. Pripovedoval sem jih kanoniku donu Abbacchiju. Ta mi je svetoval, naj o njih molim. Sedaj pa — če se Marietta ne laže — se je pričkal On. On se je pričkal in nasmehovao."

Kakor se boste gotovo še spominjali, nam je po miru med cerkvijo in državo don Abbacchio povedal, da se prička sedaj za kafone srečno doba, češ, da je papež prejel od Kristusa mnoge olajšave. In tedaj sem v sanjah slišal, kako se je papež pogovarjal s Križanim. Križani je govoril:

"Da bi dostenjno proslavili ta mir, bi bilo dobro, če bi dali fucinsko zemljo kafonom, ki jo obdelujejo."

Papež je odvrnil:

"Gospod princ Torlonia ne bo hotel..."

Ne pozabite, da odražuje princ Torlonia precej dejanja blagajni sv. Petra."

Križani je govoril:

"Da proslavimo ta mir, bi bilo dobro, če bi oprostili kafone davkov."

Papež je odvrnil:

"Gospod, vlada ne bo hotela..."

Ne pozabite, da mora od davkov kafonov dve milijardi lir odražati blagajni sv. Petru."

Križani je govoril:

"Da proslavimo ta mir, bom napravil za kafone in male kmete dobro letino."

Papež je odvrnil:

"Gospod, če bo žetev kafo-

nov prebogata, bodo cene padače. Ne pozabite, da so vsi naši škofje in kardinali veleposestni!

Tedaj se je Križani močno užalostil, ker ni mogel ničesar napraviti za kafone, ne da bi drugim škodoval.

Nato je rekel papež, ki je kafone zelo ljubil:

"Bo že, Gospod. Morda pa je vendarle mogoče, napraviti kaj za kafone, kar bi ne bilo neprjetno ne princu Torloniji, ne drugemu."

Vprašajte o

UGODNIH PLACILNIH NACRTIH

ki vam olajšajo nakup

indelka in modele

katerega želite

Krasen za pogled—veselje jih je ogledovati—ti novi 1941 električni

refrigeratorji pomenijo nov standard na celi črti. Blesteča zunanjost v modernih oblikah, ki bo oprema vaši kuhinje—presenetljive novosti pri spravljanju in ohranjevanju živil — ena prednost za drugo, ki vas bodo presenetile zaradi svojih lastnosti za varčevanje s časom in delom.

Ne odlažajte. Pridite—glejte si in preglejte te krasne nove 1941 električne refrigeratorje takoj.

Pri vašem trgovcu z električnimi refrigeratorji

Kaj stori nova japonska vlada z ozirom na vojno med Nemčijo in Rusijo?

April meseca je bil v Berlinu na posetu pri Hitlerju takratni japonski minister vnarjenih zadovoljen s podpisom. Na gornji sliki je drugi od leve, ko se rukuje z Hitlerjem. Na levi je Hitlerjev glavni pomočnik Herman Goering. Matsuoka je prinesel, oziroma pripeljal Hitlerju v dar dragocen šop umetnih rok, ki so na vsočku, narojen način za te roke. Po utrditi prijateljstva z Nemčijo je Matsuoka odpotoval v Moskvo in tam sklenil z Rusijo nenapadni paket. Ko se je Matsuoka vrnil v Tokio, so japonski listi pisali, da so bili uspehi njegovega potovanja z Hitlerjem in pa v Rim in Moskvo ogromni in Matsuoka je bil od množič vojsk na Japonskem sprejet kot da je največji zmagoval. Zadnji teden pa se je vselel novega položaja v Evropi dogodila v Tokiu ministarska kriza. Ves kabinet je odstopil in zastavljena je bila nova vlada, v kateri Matsuoka ni več član. Vse prizadeve dežele izpeljivajo, kaj ima nova japonska vlada za rokovanjem, oziroma, kam se bo nagnila in po kom bo udarila.

dvignil, se sklonil, pogledal in dejal:

"Moja ni!"

Jaz sem storil isto. Ogledal, dotaknil sem se in obrnil mrčes, obrnil ga še enkrat s pipo:

"Prav res, moja ni!"

Michele Zomba se je delal, kakor bi ničesar ne slišal in je kadeč zrl v zrak. Tudi Marietta se je sklonila na mizo, dolgo opazovala mrčes, ki je prispeval na sredno z imeni popisane pole, ga vzela v roko, nato ga vrgla na cesto in rekel:

"Čudno!... Zelo čudno!... Nova vrsta... temna, daljša s križem na hrbitu..."

Michele Zompa je kričeč poškočil:

"Kaj... Kako... Ali je bil res kriz na hrbitu? In ti si jo vrbla proč? Si zavrgla papeževu uš? Si zavrgla uš sporazuma? Nesrečnica, prekleta, zavržne!..."

Nihče se ni spoznal. Torej je pricel Michele pripovedovati:

"Gre za sanje, ki sem jih imel preteklo zimo. Pripovedoval sem jih kanoniku donu Abbacchiju. Ta mi je svetoval, naj o njih molim. Sedaj pa — če se Marietta ne laže — se je pričkal On. On se je pričkal in nasmehovao."

Kakor se boste gotovo še spominjali, nam je po miru med cerkvijo in državo don Abbacchio povedal, da se prička sedaj za kafone srečno doba, češ, da je papež prejel od Kristusa mnoge olajšave. In tedaj sem v sanjah slišal, kako se je papež pogovarjal s Križanim. Križani je govoril:

"Da bi dostenjno proslavili ta mir, bi bilo dobro, če bi dali fucinsko zemljo kafonom, ki jo obdelujejo."

Papež je odvrnil:

"Gospod princ Torlonia ne bo hotel..."

Ne pozabite, da odražuje princ Torlonia precej dejanja blagajni sv. Petra."

Križani je govoril:

"Da proslavimo ta mir, bi bilo dobro, če bi oprostili kafone davkov."

Misili smo si: govor, le govor, končno boš že nehal, kaj-

imel dovoljenje, da je vzel iz vreče vse, kar bi kafonom moglo koristiti.

"Ali ne veš," je rekel Michele, "da boš boš najmanj deset let sedel, če te naznam?" Ali ne veš, da se morajo ljudje, ki so izrekli nedolžnejši in manj zlobne reči, deset let pokoriti na galerah? Kje pa prav za prav živite? Ali veste, ali ne veste, kaj se je v poslednjih letih zgodilo? Veste-li, kdo danes vlada? Veste-li, kdo je danes gospodar?"

Da bi ga pomicil, mu je rekel Zompa docela mirno: "Oh, v mestu se mnogokrat pripeti. V mestu se zgodi najmanj vsak dan kaj novega. Vsak dan izide najmanj en časnik in poročni najmanj o eni stvari. No, in koliko reči se zgodi potem do konca leta? Stotero in stotero. In do konca več let? Tisoč in tisoč. Kar predstavlja?

"In hierarhija?" je vprašal meščan, ki je bil najbrž hierarh, radi cesar pa še daleč nismo vedeli, kaj ta beseda pomenja. Meščan jo je moral večkrat z drugimi besedami razložiti. Končno mu je Michele odgovoril:

"Vlada vam bo že pokazala, kaznovala vas bo. Boste že imeli opravka z oblastjo."

"Pred vsemi drugimi je Bog, gospodar neba."

(Dalje prihodnjič.)

VESTI O RAZMERAH IN DOGORODIH V JUGOSLOVANSKIH KRAJIH

Iz Jugoslovanskega Kurirja, ki prinaša za časopise poročila iz urada jugoslovanske vlade v Londonu, iz urada jugoslovanskega poslanstva v Washingtonu in iz drugih vročih

držav sestanek "narodne skupščine", katera je proglašila "neodvisnost" Črne gore, severna pod pogojem, da se Črna gora priklopí Italiji, kot nekakšna regencija. Slično "neodvisnosti Hrvatski" — je tudi ona poslana dne 16. julija delegacijo v Rim, in zaprosila ital. kralja, naj ji da "regenta", moža, ki bo vladal Črno goro v njegovem imenu. — V poročilu rimskoga radija se omenja nekoliko imen "spoštovanih" Črno gorcev, toda med temi se ne najde imena niti enega poštene, znanga ali pomembnejšega Črno gorcev. Niti po trimesecni okupaciji, nasilству, klanju in podkupovanju, se Italijanom ni posrečilo zlomiti južnega odpora Črno gorcev. Vsi, ki jih ital. vlada omenja, so sami nepoznani in poznani starci klateži in izdajalci, kateri so tudi do sedaj že več let služili sovražniku v kradli bogu dneve, a Mussoliniju denar po raznih italijanskih šotoričih.

Paveličeva "Neodvisna Hrvatska" proti Rusiji

Zagrebški radio je javil "veselo" novico, da je prva skupina letalstva "Neodvisne Hrvatske" že nastopila borbo proti "krutim tolpatom" Sovjetske Rusije.

Rimski radio je 12. julija objavil, da se je v Cetinju ob-

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA

Zbral Charles Pogorelec

Anton Jankovich, naš "večni popotnik" iz metropole, je bil zadnje čase zaposen da kaj. Poslal je 22 naročnini, med katерimi je par novih in \$12.75 v tiskovni sklad. Imena prisveteljev so v izkazu v tej izda-

ji. Jennie Dagarin je poslala 2 naročnini in \$10.00 v tiskovni sklad, ki jih je prispevala Rose Jurman. Rose je stalna podpornica Proletarca.

Iz Girarda, O., je postal John Kosin 2 naročnini, John Tanek je prodal 24 iztisov Majskega Glasa na slavnosti SNPJ 4. julija, poleg tega je tudi druga pogomil pri agitaciji. John Bogatay je postal \$1.25 v tiskovni sklad.

Frank in Angela Zaitz sta se udeležila slavnosti drugega oblejnega dneva SNPJ v Girardu, O., in tam dobila s pomočjo Johna Tance

• • KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE • •

KOMENTARJI

Paveličevi agenti v Berlinu in Rimu in "hrvatska vlada" dokažejo svetu, da Hrvati niso Slovani pač pa germanskega pokolenja. V Berlinu jim za enkrat to dovoljujejo, ker služi nacijskim namenom. Toda da bi bili Hrvati germanske, "nordiske" rase, tega jim noben Nemec ne verjame!

Jugoslovanska vlada se je vsa leta vsled strahu pred Italijo obnašala kot da jo usoda Slovenec in Hrvatov v Julijski Krajini nič ne zanima in ne briiga. A sedaj pa se obrača po radiu tudi nanje in jim obljubuje osvoboditev. Te obljube sedaj dela na tuj račun. Prej jih bi moralna na svoj riziko.

Chicago Tribune ima za "okrvavljenje" diktatorje dvojno mero. O Hitlerju piše splošito, Stalin pa ji je "Joe the Blood". Njenemu uredniku McCormicku je dobro znano, da je Hitler v "nacijski čisti" svoje tovariše lastnoročno pobijal, pa ga vzdile temu ne imenuje "Adolph the Blood". To je prisostanek prve vrste. Čemu ena mera za Stalina in druga za Hitlerja?

Neuradni list nemške vlade Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz je v izdaji z dne 15. julija obdolžil Roosevelta, da goji najbolj nesramno dejanje v svoji karrieri s potiskanjem Zed. držav v vojno za obrambo boljševizma. Hitler je dne 23. avgusta 1939 sklenil s tem "boljševizmom" zvezo, da si je lahko podjarmil Evropo. To ni bilo "odvratno" dejanje, a če Roosevelt skuša zazjeti Hitlerju tla za nadaljnje zavratnico, je to "nesramno". Vojna v sedanji "civilizirani" dobri ima pač še bolj hude muhe, kakor pa v starih barbarskih časih.

Frank Kerže opisuje v Glasu Naroda svoj obisk pri uredniku Ivanu Terčku, ki je že dve leti takolično bolan, da opravlja svoje delo na domu, ker v urad le redkokdo more priti. Bolezen je huda stvar in človek se mora ravnavati po njenih poveljih, če hoče ali ne. Terček še vedno piše in urejuje list. Ako ne gre drugače, pa v postelji. Dela pri Glasu Naroda že 25 let. Kerže Ivanu želi, da ga kmalu vidimo spet zdravega in čilega za u-redniško mizo. Tej želji se mnogi pridružujemo. Več kot veselilo nas bo poročilo, da je Ivan Terček spet zdrav.

Jugoslovanski Glasnik je v izdaji z dne 17. julija ukinil vsa imena svojega lastnika — tri imena vsega skupaj v eni

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNI JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUSTVA. DESET CLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUSTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina za Združeno državo (izven Chicaga) in Kanado \$6.00 na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četr leta; za Chicago in Cicero \$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Noslov za list in tojnštvo je:

**2657 So. Lawndale Avenue
Chicago, Illinois**

EKSPERIMENTI S "PARASUTNIKI"

Gornji dve slike sta iz sovjetskega letaletstva. Gornja prikazuje parazutnika v akciji. Spodnja jih predstavlja z bližine. Sovjetska armada je bila prva, ki je uvedla v svojo armado parazutniško vojsko v mošni obliki. Za njo so se tega sredstva poslužili najbolj Nemci.

druge pa si ohranili. Neki Cehi, ki vsem tem pojavom smotreno sledi, je dejal, da se češki krogi boje, da bo "borba" za osvobodenje Jugoslavije v teh okoliščinah raketirstvo, ne pa borba. Oziroma bo le borba za dolarje. Nekaj resnice — morda celo veliko resnice je v njihovi bojazni.

Hrvatska Bratska Zajednica je se enkrat čutila potrebu, da zagotovi predsedniku Rooseveltu lojalnost ameriških Hrvatov Zedinjenim državam. To je posledica raznih komunističnih manevrov in pa oportunituma drugih hrvatskih politikov. Le čemu jim je bilo treba spuščati se v vsake sorte pustolovščine "detinskega radikalizma" in druge nepremišljenosti, potem pa v teku enega leta poslušati iz glavnega urada in iz društva na tisoče "udanostnih izjav"? Mar ni to za oblasti že samo na sebi sumnja, da nekaj nekje v HBZ ni prav? Poslednjo resolucijo zvestobno do Zed. držav so v imenu HBZ podpisali spet Ivan Butković, gl. predsednik; William Boyd (Boić), gl. podpredsednik; Anton Derkos, gl. tajnik; Janko Kovač, tajnik bolniškega oddeleka; Vinko Vuk, gl. blagajnik. Toda če niso zaledle prejšnje "zvestobne" resolucije, mar bo ta? Menda je HBZ edina podpora organizacija, kateri je bil bančni promet nenačoma ustavljen. Seveda po krievem. Finančni promet je smela po par dneh spet pričeti, a vendar so taki incidenti velika nedržljivost. Se celo IWO menda nima toliko neprilik.

"**Jugoslavija**" (hrvatski tedenik v Chicagu) se v izdaji z dne 19. julija podrobno peča z Vrančičevem (Warnickovo) zadovoljstvom in pravi, da je bržkone dobil ne le za dva tisoč, nego od 6 do 7 tisoč dolarjev za oglase. Imenita reči Škoda, da se ni uradni jugoslovanski referenti odbor izrekli tudi za razkrivkanje raketirstva, ki ga sebični ljudje vrše pod masko relifa sebi v prid.

Kaj je hujša kazen? Pometati ceste, kot jih baje morajo sedaj celo kanoniki in franciščani v Sloveniji, ali pa iti ob zid, kot morajo socialisti, da se jim preluknjata prsa? Nu, propagandni biro jugoslovanske vlade o slednjih nič ne piše, tarsi pa je le vsed težkoč, ki so jih doživelji kaplani, župniki, kanoniki in celo škof v Mariboru.

James Debevec ali kdorkoli že je napisal (prevedel) v Ameriško Domovino z dne 16. julija editorial z naslovom "Ali bodo boljševiki plačali za umor carske obitelji?" Čemu naj bi kaj plačali zanjo? Kdo naj plača za odstranitev Habsburžanov ali Hohenzollerncev? Ako bodo morali boljševiki kaj plačati, ne bo raditega, ker so uničili carjevo družino, ampak

Da se Sovjetsko Unijo Daje Istu Pomoč, Kao i Britaniji". A do 22. junija je isti Glasnik vpilil na niti centa za Veliko Britanijo in njeno imperialistično vojno. Še nikdar menda ni bilo človeštvo vrženo v toliko zmedo glede taktike, mednarodnih, fašističnih in imperialističnih smernic kakor sedaj. Sploh smernic več ni, nego le osvajanje, ki jih vrše naciji po navodilih svojega firerja. Glede "človeštva" bi menda še kako šlo. Ni ga naroda, ki bi bil v tej vojni vržen v toliko konfuzijo, kot je hrvatski. Narodni Glasnik ima za to stanje med njim velike zasluge, sedaj pa si skuša kovati kapital še s tem, da bo izhajal dvakrat na teden.

Hrvatski komunisti v Chicago so imeli 18. julija shod, na katerem so govorili, kako čimbolje "pomagati naši rodni domovini" in pa Sovjetski Uniji. Čudno. Pred dvajsetimi leti sploh niso priznavali domovine, ne Hrvatske in sploh nicaš, razen svetovno revolucijo in svetovni narod. Sedaj pa se z narodnimi Hrvati kosajo, kdo bo bolj naroden. In hrvatski komunisti po dvaindvajsetih mesecih spet proglašajo fašizem in hitlerizem za največje zlo na svetu. Mar ne bi bilo pametnejše, ako bi bili pri tem mnenju vztrajali, namesto da so dvaindvajset mesecev pomagali "temu največjemu zlu"?

Slavonic Bulletin je ena izmed najnovnejših poskusnih revij, kako kaj dobiti iz "zamrzljene jugoslovanske imovine". Opira se ob Louisi Adamsiča že v svoji prvi številki, ki je bila izdana 9. julija t. l. In v nji je nezapopadljivo poročilo, da je slovenski franciščanski duhovnik Kazimir Zakrajšek (ki je pred leti deloval v New Yorku, Clevelandu, Chicago in drugod) "srečno počagnil iz Hrvatske". Kako to, da je Kazimir Zakrajšek tam, in čemu bi bilo treba katoliškemu duhovniku pobegniti iz "neodvisne Hrvatske", ki je najbolj katoliška dežela v jugovzhodni Evropi? In vrh tegemar ni bil njen poglavnik dr. Ante Pavelić dvakrat v avdijenci pri papežu, kakršno čast le redkokdo doživi?

Tudi Rude Trost je spet v "ospredju", kaker v času prejšnje svetovne vojne. In ob enem njegovem bratu, kot poročajo iz vzhodnih krajev. Kaj ne, kako se pulijo za "copake"! Še vse bolj, kaker pa naš Janko Vičenčić v metropoli ali pa Tomšič v Californiji za vzdrževanje Proletarca.

TISKOVNI FOND PROLETARCA

XVII.

Na predlog Antona Tomšiča iz Oaklanda, Calif., in na apel upravitelja se zadnji teden odzvala siedede organizacije in posamezniki:

Chicago, Ill. Frank Mivsek \$1.02; po \$1: Jacob Putz (Chicago), Anton Lukancič, Rudy in Rozi Skali in Andrew Možek, skupaj \$5.02. (Nabral na pikniku društva SNPJ v Waukeganu Chas. Pogorelec.)

Cincinnati, Pa. Dr. it. 44 SNPJ \$5.00. (Poslal Frank Podboj.)

Cleveland, Ohio. Rose Jurman \$10.00. (Poslal Jenifer Dagarin.)

DePaul, Ill. Peter Banich 50c.

Cleveland, O. Vince Salimich \$2.00;

Mike Fuchee \$1.50; po \$1: Matt Tušek (Power Point), Joseph Irman (Akron), George Smrekar (Albuquerque, Pa.), Fr. Černe, Frances Korenčič, Frank Hribar, Louis Hrvat in John Bogatay (Girard); po 50c: Anton Brencich in Paul Chencik (Painesville); Neimenovan 25c, skupaj \$12.75. (Poslali Anton Jankovich.)

Cleveland, O. Rose Jurman \$10.00.

Cleveland, O. Rose Jurman \$10.00.

Depue, Ill. Peter Banich 50c.

Cleveland, O. Vince Salimich \$2.00;

Mike Fuchee \$1.50; po \$1: Matt Tušek (Power Point), Joseph Irman (Akron), George Smrekar (Albuquerque, Pa.), Fr. Černe, Frances Korenčič, Frank Hribar, Louis Hrvat in John Bogatay (Girard); po 50c: Anton Brencich in Paul Chencik (Painesville); Neimenovan 25c, skupaj \$12.75. (Poslali Anton Jankovich.)

Oakland, Calif. Po \$1: Joseph, Anton, John Frank in Rose Tomšič (sedaj Perata) ter Frank Osnick, skupaj \$6.00. Poslal "Big" Tone Tomšič.

Colegrove, Pa. Po \$1: Tom Jakšič in Anton Maslo; John Kovacic 50c; po 25c: Anton Hrvatin, Tony Nosko, Joe Miklur, Joe Golin, Tony Brne, Joe Rolič, Emil Pilip, Anna Jakšetic, Tony Uljan, John Spetich, Josephine Segulin, Mike Ban, Anton Boštančič, John Žestan in Louis Našič, skupaj \$6.25. (Poslali Anton Maslo.)

Detroit, Mich. Math Urbas \$1;

Frank Kresic 50c; Andrew Prezel 10c,

skupaj \$1.60. (Poslali Math Urbas.)

Canton, O. Francis Gorbe 75c.

Skupaj \$47.87, prejšnji letak

\$868.79, skupaj \$916.66.

Nekaj o tem in onem

Milwaukee, Wis. — Bože milij, kaj človek ne vidi, če čita slovenske liste! Citam, da tam doli v Chicagu baje prodajajo refrigeratore, ki so "Sijajno Novi... Krasne Oblike... Krašen za pogled — veselje v pregledu — so ti novi električni refrigeratori — novega izdelka na celi črti. Večje vrednosti kod kačaj prej". Ježeš, ježeš, ali so našo ljubo slovensko res zmaznili v "refrigeratorjih" in jo sedaj lomijo na vse mile više? Da, da, da, da to površ groša tega želet cajta se ta fridaman folk posluži res vsega...

Piknik, ki ga je priredila organizacija Slovenski dom je izpadel nad vse povoljno. Vsa znamenja kažejo, da je naseljena pri volji žrtvovati potrebne finance — če bo direktorij DELAL. In dela bo dobiti! Upajmo, da bo to delo sistematično — ker le tedaj bo uspešno.

Zadnjič sem poročal o nameščanem pikniku soc. pcv. zboru Naprej. Danes lahko povem, da je beseda postala meso in Naprej bo piknikoval (saj mi oprostite to spakedranko) dne 24. avgusta pri Klopčiču v New Berlinu. Ker je Amerika menjana edina država na tem gresi...

nem svetu, kjer še lahko brez strahu pred žandarskimi bajoneti gojimo slovensko petje, mislim, da bodo milwaukee Slovenci z obilno udeležbo na tem pikniku pokazali, da jim je slovenska pesem pri srcu in da so pripravljeni podpirati tisto organizacijo, ki z drugimi vredjuje na to, da se to kar je bilo ustvarjenega v rodnih krajinah ohrani vsaj tam, kjer je nekaterim tujina...

Socialistična stranka v Wisconsinu se bo odklopila od progresivne, s katero se je združila pred par leti. Vzrok? Socialisti so uvideli, da jim je nemogoče sodelovati s stranko, ker je delavska ideologija špančka vas in pri kateri se navdušujejo za delavstvo le pri volitvah. Stranka je napravila pač menet korak in ta korak bo odobraval vsakdo, ki pozna wisconsinske razmere. Če že plovemo — plujmo pod svojim praporom, ker tedaj bomo odgovorili na vse za kozle, ki jih strelijo drugi.

Dosti za danes — pa še prihodnjih kaj.

France Puncer.

Kadar vam kak spis v Proletarju ne ugaja, pomnite, da je to list za misleče čitatelje, ne za cenzorje!

PRESOJANJE DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

(Nadaljevanje s 1. strani.)

in zvezo je podpisal v imenu Čehoslovačke njen predsednik Edvard Beneš, in v imenu Sovjetske Unije poslanik v Londonu Ivan Majski. Ako Hitler pada — kar se po mnenju običajno absolutno zgodi — bo Rusija za obnovitev Čehoslovaške. Že od početka vojne imajo Čehi slično pogodbo z Anglico. Sovjetska vlada ostane v Moskvi navzakl trditvam iz Berlina, da beži pred nemško armado v Kazan, ki je 450 milij vzhodno od Moskve. A ob enem vsi poročevalski viri priznavajo, da se selijo oddelki sovjetske vlade v njihovi arhivi res v Kazan. Tudi pretežni del uradništva ameriškega poslanstva v Moskvi z dokumenti vred se je preselilo tja. Le poslanik s par glavnimi pomočniki je še ostal v Moskvi.

Davke za socialno zaščito nam bodo zvišali. Pravijo, da kujejo načrt za povečanje te obveznosti zato, da se otmeto inflacija. Ni verjetno, da bo le to sredstvo pomagalo preprečiti tako nevarnost.

Nemci v Chicagu so smatrali za simpatičarje tretjega rajha. A je med njimi tudi mnogo takih, ki so sicer za Nemčijo, a ne za Hitlerjevo. Pred vsem so imeli v Chicagu konferenco, na kateri so izdali oklic proti hitlerizmu in objavili svoj načrt za uspostavitev demokratične Nemčije. Nick Pesch, ki je bil eden izmed najdelavnjejših članov socialistične stranke, je v vodstvu te akcije.

ZAHODNE TISKOVINE
VSEH VEST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNISKO TISKARNO

Adria Printing Co.
1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. MOHAWK 4707
PROLETAREC SE Tiska PRI NAS

Prva slovenska pralnica se pripravlja rojakom v Chicagu, Cicero in Berwynu.

Parkview Laundry Co.

FRANK GRILL in JOSEPH KOZDRIN, lastnika

Fina posrečja — Cene zmerni — Delo jamčeno

Telefoni: CANAL 7172—7173

Blackmail of the Right

By J. Alvarez Del Vayo

The real cause of the collapse of democracy in Europe was the lack of courage of the anti-fascists in resisting the blackmail of the right. The war in Spain offers an unsurpassable example of this. Everywhere the fight of the Spanish people for national freedom and against fascist aggression was characterized as Communist enterprise, and this weakened the action of the democracies and led them to forfeit a supreme opportunity to stop Hitler and avoid the present war. Berlin understood admirably that it was as important to confuse the democracies and to blackmail them by branding every supporter of Republican Spain a Bolshevik as to send Franco tanks and guns. The same maneuver was repeated in the case of Czechoslovakia. One still hears the French bourgeois crying, "Czechoslovakia may go to the devil; French boys are not going to die for Moscow."

The right has succeeded until now in manipulating the liberals at its pleasure, and the danger remains that it will succeed again and again. Everything has its explanation, and I suggest that the explanation in this case is the unpleasant one that everywhere the right has shown more courage and audacity than all the liberal forces put together. Reactionary newspapers attacked liberal papers for defending a "foreign ideology," but themselves never hesitated to talk like the *Völkischer Beobachter*. Politicians of the right felt free to insult the left for its foreign associations, but the same men, with calm contempt for the opinions of others, would accept decorations from Hitler. One can easily imagine the scandal that would have been spread by the reactionaries if an eminent liberal scientist or writer had been honored with the Order of Lenin. The right has never shirked from the accusation that it supported totalitarian "foreign" ideas, or allowed the left to decide for it who should be its allies. But the liberals have many times been afraid to appear openly as liberals and have submitted to the blackmail of the right.

While Daladier, in the days of Munich, shivered at the idea that he might be accused of wanting to bring his country into the war, Flandin plastered the streets of Paris with his infamous telegram congratulating Hitler on his victory over France and England. Leon Blum as Prime Minister was paralyzed in his action throughout the Spanish war by the fear that he might be accused of allowing his socialist ideas to determine his policy toward Republican Spain. The French reactionaries, however, publicly supported German-Italian aggression against a country whose conquest by the Axis was a deadly threat to the security of France.

With a few important exceptions, the right has sponsored the policies that brought Europe to its downfall. Everywhere it has betrayed the highest interests of the nation. Out of its ranks has sprung the "vile race of Quislings" whose ultimate fate was so boldly announced by Mr. Churchill a few weeks ago. Its blackmail of the timid democratic governments created the atmosphere of capitulation that made Munich possible. And its blackmail will again place the democracies in gravest peril as soon as Hitler chooses to launch a serious offensive for a negotiated peace.

The cynicism of the men of the right is a continuous challenge to the good memory and the common sense of the people. One heard them, for instance, blaming the Soviet Union in bitter terms for having signed with Hitler in 1939. Yet the only persons who had the moral right to resent and condemn that pact were those who had previously opposed the policy of appeasement toward the greatest gangster of Europe. The same elements which in 1939 blamed the Soviet Union for signing with Hitler now attack those who, in the general interest of the democracies, favor support for a Russia which is fighting Hitler.

The blackmail of the right has operated until now chiefly in two ways—by accusing those who wanted to resist Hitler of being blood-thirsty warmongers, and by keeping alive the myth of the invincibility of the Nazi armies. One must acknowledge that a belief in Hitler's invincibility has spread through even the most liberal

—Baker's Journal.

The President gets \$208.30 a day, and it seems like liberal day wages, but isn't a drop in the bucket compared to the pay of some European rulers. The last Czar of Russia had an average income of about \$25,000 daily. The last sultan of Turkey received \$18,000 a day. Napoleon III of France used to get \$14,219 every 24 hours and Queen Victoria's pay check averaged \$6,271 a day. —Lather, Cleveland.

\$1-MEN GET \$25 DAILY EXPENSES

The impression that dollar-a-year men brought into the defense set-up are giving their services to the government at great personal sacrifice was exploded in the House recently during consideration of a deficiency bill.

Congressman Clifton A. Woodrum (Dem., Va.), in charge of the legislation, disclosed that these officials are given an expense allowance of \$25 a day. In addition, he said, many of them continue to draw salaries of from \$10,000 to \$100,000 from corporations they represented before they came to Washington.

Congresswoman Edith Nourse Rogers (Rep., Mass.), declared \$25 a day is "pretty good pay," and the Virginians agreed with her.

All told, Woodrum said, there are 311 dollar-a-year men and 1,291 persons serving without the dollar, but entitled to expenses.

(Labor, Washington, D. C.)

THE MARCH OF LABOR

PATRIOTISM!

Week after week ye Ed has read column after column of news stories in the daily press and listened to news broadcast after news broadcast reciting harrowing tales of those big, bad, bad, BAD boys... Labor... who are always going on strike and engaging in other such un-American activities.

We are forever being told that these bad, b-a-d BAD boys are striking against the government... that they are Reds, Communists, Saboteurs... etc. ETC. Ye, man... they're awful. Such Tripe!!

Of course there are some communists and other subversive elements in the ranks of labor. Any large group of people, whether it is made up of manual labor, white collar workers, a fraternal society, literary club, sport club, or any other kind of a mass group is almost certain to have a few undesirables.

It should be emphatically stated that today, as always, there is no group in the United States more patriotic, more loyal or devoted to their country than the working class of security and resisting Hitler.

As long as honest liberals allow people who consciously or unconsciously want a Nazi victory to decide anti-fascist policy, as long as they continue to be afraid of their own fighting spirit and of being denounced as warmongers and reds, the blackmail of the right will have immense influence. And the success of that blackmail will offer Hitler one of his greatest chances to win this war. Let us remember that it was a conservative, "imperialistic" Churchill who, by proclaiming in his memorable speech of June 22 that "all who fight against Hitler are our allies," showed to the hesitating democratic leaders that only a policy of combined military and political action, utilizing all the anti-fascist forces, could lead to final victory.

(Copyright by The Nation, N. Y.)

Bad will be the day for every man when he becomes absolutely contented with the life that he is living, with the thoughts that he is thinking, with the deeds that he is doing, when there is not forever beating at the doors of his soul some great desire to do something larger, which he knows what would happen to him and his organization.

As evidence of organized labor's interest it is only necessary to point out the many honest and sincere pledges of co-operation from unions of the AFL, CIO and the Railway Brotherhoods. Also, in this connection should be mentioned the various plans for speeding up production of defense goods that have been advanced by labor such as the Reuther plan.

In promising full co-operation labor, however, is certainly not going to give away all those hard-earned rights of free speech and assembly for which it has fought these many long years.

Certainly with the rapid raise in living costs the American worker expects that his earnings should rise also so that his real wages will not be less and his family suffer.

Most of the daily press is full of stories of strikes, sabotage, subversive activities, disputes, etc. . . . in most cases the stories being distorted to put labor in the worst possible light.

Anti-labor congressmen and legislators have been and still are warning that labor must be restricted, strike must be banned, deferment of strikers must be cancelled, etc.

The cartoonists of such "friends" of the common people as the Milwaukee Journal and the Chicago Tribune are having a field day, all at labor's expense.

Little signs on handles
Lots of men behind
Make a mighty union
And change the boss's mind.

HEALTH THROUGH JOY — AMERICAN STYLE

Because it is the duty of an organ such as ours to interpret events for the better understanding of its constituents, we call attention to trends in the American way of life which duplicate with startling fidelity some of the things that have already happened in Nazi Germany.

Consider the USO. The initials mean United Service Organization. The function of that organization, as we understand it, is to enlist civilian help for the entertainment and care of our drafted boys.

Now we have no criticism whatever of any plan to make the lives of conscripted Americans more pleasant. But we do see in the movement something not much different from the "Strength Through Joy" movement of Nazi Germany.

Again take the collection of old aluminum. That, too, isn't a bad idea. But it does correspond to the tin-can rattling of the Nazis.

We believe we know why the government is going in for such activities. Our contention is that the chief objective is not so much to help the soldiers or to obtain a needed supply of aluminum as to draw every last citizen into cooperation with what administration is doing.

In short, the object is psychological rather than social or economic. What the administration wishes to gain is a TOTAL effort on the part of the American people. If EVERYBODY can be gotten to do some one thing together it will be easier to convince everybody that the administration's effort is their effort. The best way to kill competition is to enlist cooperation.

We repeat we have no objection to any of this. It's probably just what we should do if we were in power with a big task to accomplish. And certainly it is just the method that Nazis used to totalitarianize the minds as well as the services of the German people.

It does seem that all nations are shoving over the same pattern these days. More and more it becomes apparent that old "ways of life" are being replaced by new ways. And Americans are conforming to regimentation with no less grace than did their German brothers.

—Reading Labor Advocate.

They Don't Want Babies in Hartford

The Department of Labor declares that throughout the country landlords are taking advantage of the defense emergency and the necessities of workers to demand extortionate rentals. The Philadelphia "Record" assigned reporters to defense areas to learn just how bad the situation is, and they are sending back reports that can only be described as appalling.

From Hartford, Conn., where they make the big airplane engines, came this shameful disclosure:

"Hartford has little use for children. If you are a Hartford worker and have a new child, you hide it. Should the landlord see the young one he will raise the rent \$1 a week, or order the worker evicted.

"Fifty-five families were evicted in April for the crime of having children. Not every graduate gulps goldfish. Not every maiden dressed in cheescloth leads a town around Central Park.

Not every person slopes with the choir girl.

Not all babies are born in couples like the Siamese twins.

Not every mother in drunken stupor dashes her babe to the pavement.

Not every person's son holds up a bank.

Not every marriage ends with a scandalous divorce.

Not every family grows as fast as the Dionne household.

Not every person in the tobacco industry lives the life of Doris Duke.

Not all women meander matriarchally as Barbara Hutton and Tommy Manville.

Not every official of the Stock Exchange goes to Sing Sing like Whiteney.

Not every American army officer is a Benedict Arnold.

Not every capitalist ends like McKesson or juggles his holding companies like Hopson.

Not every columnist takes the scabby small tree and asserts that it is the whole forest.

—Mark Star.

De Muse Lamps De Brainy Mug

Oh I'm a liberal gent, I am.

Please respect my intellectual frown.

And look the other direction, sirs,

While my ideologies are down.

—American Guardian.

New Relationship

What relation are you to the prisoner?" a New York magistrate asked a witness.

"Next-door neighbor, sir."

'E's Upset!

The English professor, returning home after several days' absence found a note on the table.

"Deer James," it read. "I have eloped with the iceman, Amy."

"Good Lord," cried the professor, "she spells dear with two e's."

J. ALVAREZ DEL VAYO, whose article is on this page, was Foreign Minister of the Spanish Republic during the civil war. He is one of the founders of the newly formed Free World Association, an organization which will be devoted to revitalizing the international movement for collective security.

FAIR FOR ALL

According to reports from the Department of Labor the cost of living has been steadily rising for several months, with no end in sight unless the government takes a hand. The mass of workers, for example, that has not received a wage increase within the last six months or so is out of luck, and unless it gets a raise is going to be bad off compared to others who have received wage boosts.

The proposed labor legislation in Congress, if enacted into law would have the effect of preventing workers from striking to enforce just and legitimate demands. They would be helpless.

The workers do not propose to sit idly while many of the war industrialists pile up profits, some of which are so big they want to hide the facts from the public.

The Journal has previously noted that the cost of living has made itself felt all over the country, and in many cases wages received barely cover the daily expenses of the workers although slight increases have been granted.

The President has hitherto expressed himself to the effect that the country will not be allowed to be exploited by those who seek profits beyond all reason. Workers as a whole have responded nobly to the defense of their country, and if there are any "advantages" to be handed out to industries in the way of "defense profits" the workers must be included as to wages. In any event he must be recognized and made safe as the cost of living continues skyward.—United Mine Workers Journal.

'H... L' FROZE OVER

Not many moons ago Harry Bennett, personal manager of the huge Ford Motor company declared that "the union wait until hell freezes over before we'll sign a contract."

Well, hell froze over, despite the fact that the temperature in Washington where the Ford Motor company and the United Automobile Workers signed a union-shop check-off agreement, was close to 95 degrees. And Harry Bennett was there, shivering in his boots no doubt.

The signing of the union agreement brought to a close an era of industrial feudalism that was as fanatical as it was brutal.

Under Bennett, the Ford so-called "service" department carried on terrorist activities that made the lives of Ford workers one of servitude and fear. Service department goons ran rampant through the plant making life almost unbearable for the workers.

The rest is history. The strike. The NLRB election. The UAW-CIO overwhelmingly victorious. And NOW the amazing union-shop-checkoff agreement.

The mighty has fallen... and industrial democracy has overthrown another feudalistic industrial institution.

We are sure that the Ford workers, once they have tasted the freedom from fear, higher wages and other benefits that will derive through their union, will never again let Fordism overthrow their organization and place a blight on their lives.

They are to be congratulated for having taken their rightful place in the union movement and we are sure they have the good wishes of all liberal minded people.

—The Kenosha Labor.

UNITY

Said a wise old bee at the close of day:

"This colony business doesn't pay.
I put my honey in that old hive
That others there may eat and thrive.
And I do more work in a day, by gee,
Than some of the other fellows do in
three.

I toil and worry and save and hoard.
And all I get is my room and board.
It's me for a hive I can run myself.
And me for the sweets of my hard-
earned self."

So the old bee flew to a meadow lone
And started a business of his own.
He gave no thought to the buzzing
clan.

But all intent on his selfish plan
He lived the life of a hermit free.
"Ah, this is great!" said the wise old
bee.

But the summer waned and the day
grew drear,
And the old bee wailed as he dropped
a tear.

For the varmints gobbled up his little
store
And his wax played out and his heart
was sore.

He winged his way to the old home
band
And took his meals at the Helping
Hand.

Alone our work is of little worth;
Together we are the lords of earth;
So it's all for each, and it's each for
all.

United we stand, or divided we fall!

Reprinted from International Bookbinder.

Sweetahoppers and chiselers are
the "fifth columnists" in American
industry.

High Cost of Death

"Never before has death been valued so highly or life so cheaply."

Leo M. Cherne, executive secretary of the Research Institute of America and lecturer at the U. S. Army Industrial College, not only made that statement recently, but he proved it. Here's how:

Nearly 2,000 years ago it cost Julius Caesar about 75 cents to kill one enemy soldier.

In the Thirty Years War, during the